

Додаток
до рішення
від _____ 2023 р. № ____

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок встановлення, обліку та демонтажу пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на території Дрогобицької міської територіальної громади.

Встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок є однією з форм увічнення пам'яті визначних подій в історії Дрогобицької міської територіальної громади, України та видатних людей, які зробили вагомий особистий внесок у розвиток території та життєдіяльність яких тісно пов'язана з історією Дрогобицької міської територіальної громади та України.

Розділ І.

Загальні положення

1.1. Положення про порядок встановлення, обліку та демонтажу пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на території Дрогобицької міської територіальної громади (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про охорону культурної спадщини», Закону України «Про культуру», Постанови Кабінету Міністрів України від 08.09.2004 № 1181 «Деякі питання спорудження (створення) пам'ятників і монументів», Наказу державного комітету України з будівництва та архітектури, Міністерства культури і мистецтв України від 30.11.2004 № 231/ 806 «Про затвердження Порядку спорудження (створення) пам'ятників і монументів», з метою увічнення пам'яті видатних осіб і вшанування визначних історичних подій, що відбулися в місті, підвищення туристичної привабливості міста, формування та збереження його історико-культурного середовища, інформування гостей та мешканців про історію громади.

1.2. Положення визначає:

- підстави для прийняття рішень про встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на території Дрогобицької міської територіальної громади;
- порядок розгляду клопотань і ухвалення рішень про встановлення чи демонтаж пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок;
- правила проектування, виготовлення та встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок;
- порядок обліку пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок і відповідальність за їх стан та збереження;
- порядок демонтажу пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок.

1.3. Основні поняття, що використовуються в Положенні:

Пам'ятний знак – стела, обеліск, колонна, пам'ятний камінь тощо, що встановлюються на території громадських місць, з метою вшанування визначних подій в історії міста та пам'яті діячів місцевого значення.

Меморіальна дошка – пам'ятний знак у вигляді плити з довговічного матеріалу: каменю (мармуру, граніту) чи металевого сплаву (бронза, чавун, алюміній, пластик), встановлений на нерухомих історико-культурних об'єктах чи пам'ятних місцях, із текстом, що розкриває зв'язок історико-культурного об'єкта з історичними подіями чи видатними діячами.

Меморіальні дошки і пам'ятні знаки виготовляються фахівцями за погодженим проектом.

Інформаційна дошка – дошка, що встановлюється на фасаді будівлі і містить інформацію про цей об'єкт чи вулицю, на якій знаходиться.

1.4. Питання щодо спорудження (створення) пам'ятників і монументів на території Дрогобицької міської територіальної громади вирішуються відділом містобудування та архітектури виконавчих органів Дрогобицької міської ради відповідно до Порядку спорудження (створення) пам'ятників і монументів, затвердженого наказом державного комітету України з будівництва та архітектури, Міністерства культури і мистецтв України від 30.11.2004 №231/806.

1.5. Вимоги цього Положення є обов'язковими для всіх підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, місцевих осередків політичних партій, творчих спілок, громадських об'єднань, трудових колективів та ініціативних груп, які пропонують встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на території Дрогобицької міської територіальної громади

Розділ II.

Підстави для прийняття рішень

про встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок

2.1. Підставою для встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок є:

- загальнозначущі події в історії міст та сіл, які увійшли при об'єднанні;
- особистий внесок видатної особистості в певну сферу діяльності, які сприяли довготривалій користі державі та Дрогобицької міської територіальної громади;
- наявність офіційно визнаних досягнень особи в державній, громадській, політичній, військовій, виробничій і господарській діяльності, в науці, техніці, літературі, мистецтві, культурі, спорті;
- підтвердження заслуг особи перед громадою і Україною історико-архівними і нагородними документами;
- наявність архівних матеріалів або наукових досліджень, що вказують на зв'язок між визначною історичною подією, життям і діяльністю видатної особи та адресою встановлення пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки;

2.2. Увічненню підлягає пам'ять осіб, що загинули (померли).

Розділ III.

Порядок розгляду клопотань і ухвалення рішень про встановлення чи демонтаж пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок

3.1 Клопотання щодо встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок розглядає постійна комісія ради з питань освіти, культури, молодіжної політики, сім'ї, спорту (далі – Комісія).

3.2. Право подачі клопотань щодо встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок належить підприємствам, установам, організаціям незалежно від форм власності та підпорядкування, представникам органів місцевого самоврядування, громадським організаціям, іншим юридичним особам та ініціативним групам з числа мешканців територіальної громади чисельністю не менше 250 осіб (далі – ініціатор). Клопотання родичів та інших фізичних осіб Комісією не розглядається.

Клопотання щодо встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок подається на ім'я міського голови Дрогобицької міської ради, реєструються у загальному відділі Дрогобицької міської ради та направляються до Управління культури та розвитку туризму Дрогобицької міської ради для підготовки розгляду питання на засіданні Комісії. До клопотання щодо встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок додаються наступні документи:

- історико-біографічна довідка, яка складена фахівцями в історико-краєзнавчій галузі, про подію або видатну особу, які пропонуються для увічнення;
- копії архівних, нагородних документів, що підтверджують достовірність і значущість події або заслуги особи, пам'ять про яку увічнюється;
- ескізний проект, ескіз розміщення та фото-макет можливого місця встановлення пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки та проект тексту напису, погоджені з відділом містобудування та архітектури виконавчих органів Дрогобицької міської ради. Текст напису на дошці або текстову (інформативну) частину пам'ятного знаку необхідно погодити з управлінням культури та розвитку туризму виконавчих органів Дрогобицької міської ради;
- лист-згода власника/балансоутримувача будівлі, земельної ділянки;
- згода родичів особи, пам'ять про яку увічнюється, на встановлення пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки;
- протокол засідання зборів, керівних органів підприємства, організації, установи, громадських утворень, тощо (які виступають ініціатором), щодо прийняття рішення про встановлення пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки;
- зобов'язання ініціатора про фінансування робіт з художньо-архітектурного проектування, виготовлення, встановлення і технічному забезпеченню урочистого відкриття пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки;

- дозвіл на встановлення меморіальної або інформаційної дошки на фасаді будівлі чи споруди, що є об'єктом культурної спадщини, історії або культури, з органом охорони культурної спадщини або Центральним органом охорони об'єктів культурної спадщини (відповідно до категорії пам'ятки).

3.3. Комісія розглядає клопотання, що надійшли від ініціатора, а також формує власні пропозиції.

Рішення Комісії приймаються більшістю голосів від загального складу присутніх на засіданні, відкритим голосуванням та оформляється протоколом, який підписує голова і секретар.

Рішення Комісії, прийняті в межах її компетенції, носять рекомендаційний характер та підлягають обов'язковому розгляду виконавчими органами, підприємствами, установами та організаціями, об'єднаннями громадян, що відповідальні за охорону об'єктів культурної спадщини, розташованих на території Дрогобицької міської територіальної громади.

3.4. За результатами розгляду клопотань Комісія приймає одне з таких рішень:

- підтримати клопотання і рекомендувати прийняти рішення Дрогобицькій міській раді про надання дозволу на встановлення пам'ятного знаку, меморіальної чи інформаційної дошки;

- вмотивовано відхилити клопотання;

- перенести розгляд клопотання на термін, визначений Комісією, у зв'язку з необхідністю отримання додаткових відомостей і документів або з інших причин встановлених Комісією, зокрема у разі не надання ініціатором повного переліку документів, визначених в пункті 3.2. цього Положення, протягом 30 робочих днів з моменту надходження заяви про встановлення пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки до загального відділу Дрогобицької міської ради;

- рекомендувати ініціатору увічнити пам'ять події або діяча в інших формах, у тому числі у встановленням пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки в інтер'єрі або на закритій території й інформувати Комісію про прийняте рішення.

3.5. Після ухвалення Комісією рішення підтримати клопотання, управління культури та розвитку туризму виконавчих органів Дрогобицької міської ради виносить проект рішення про встановлення меморіальної, інформаційної дошки або пам'ятного знаку на розгляд Дрогобицької міської ради;

3.6. Комісія має право також ініціювати та рекомендувати встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок для увічнення пам'яті видатних осіб і вшанування визначних історичних подій, що відбулися в громаді, за рахунок коштів місцевого бюджету в рамках відповідних цільових програм.

3.7. Після прийняття відповідного рішення Дрогобицькою міською ініціатор зобов'язаний виконати всі вимоги, передбачені цим рішенням, а саме:

- здійснити заходи з приведення у належний стан фасаду будівлі, прилеглої території, де має бути встановлено пам'ятний знак, меморіальну або інформаційну дошку (за потреби);

- забезпечити організацію урочистого відкриття пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки;
- здійснити заходи з передачі пам'ятного знаку або меморіальної дошки до комунальної власності територіальної громади – в разі якщо дошку встановлено на будівлі, а пам'ятний знак на земельній ділянці, що належить до комунальної власності територіальної громади, або передати на баланс власнику/балансоутримувачу будівлі або земельної ділянці, якщо вони не є об'єктами права комунальної власності територіальної громади .

3.8. Комісія також може прийняти рішення щодо збереження або демонтажу самовільно встановлених пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок згідно із встановленою процедурою.

У разі позитивного рішення Комісії про збереження пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок управління культури та розвитку туризму виконавчих органів Дрогобицької міської ради готує відповідний проект рішення Дрогобицької міської ради про дозвіл на збереження меморіальних, інформаційних дощок та пам'ятних знаків. У разі негативного рішення Комісії – демонтаж самовільно встановлених пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок здійснюється відповідно до чинного законодавства та цього положення. При відсутності правовстановлюючих документів на встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок управління культури та розвитку туризму виконавчих органів Дрогобицької міської ради здійснюються заходи з виявлення осіб, які самовільно вчинили зазначені дії, та готують акт про виявлення самовільно встановлених пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок та підтверджуючі фотоматеріали для розгляду на засіданні Комісії.

Самовільно встановлені меморіальні таблиці, інформаційні дошки, пам'ятні знаки, які були виявлені після прийняття цього Положення мають пройти експертизу щодо змісту, події, якій присвячені, художньої цінності та будуть винесені на розгляд Комісії для прийняття рішення щодо збереження чи демонтажу. Комісія має право ініціювати рішення щодо зобов'язання осіб, які без відповідного дозволу встановили пам'ятний знак, меморіальну або інформаційну дошку провести демонтаж в термін, визначений рішенням Дрогобицької міської ради.

Розділ IV. Правила проектування, виготовлення та встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних таблиць

4.1. Пам'ятні знаки, меморіальні та інформаційні дошки встановлюються після історичної події або загибелі (смерті) особи, пам'ять якої увічніюється. На осіб, яким присвоєно звання Героїв України, кавалерів Ордена Свободи, Ордена князя Ярослава Мудрого, Орден «За заслуги», Ордена Богдана Хмельницького, Ордена «За мужність», Ордена княгині Ольги, Ордена Данила Галицького, Почесних громадян, обмеження по термінах не поширюється.

4.2. Вшанування пам'яті видатних осіб, відзначення визначних подій здійснюється, як правило, однією формою увічнення. Якщо пам'ять особи вже вшановано в інших формах (присвоєно ім'я особи установі, названо на її честь вулицю, сквер, встановлено пам'ятник, бюст), пам'ятні знаки, меморіальні та інформаційні дошки не встановлюються, за винятком історичних подій.

4.3. Написи на пам'ятних знаках, меморіальних та інформаційних дошках подаються українською мовою в простій, стислій формі без скорочень. Написи, пов'язані з діячами інших національних культур, можуть також дублюватися мовою народу, до якого належить особа, пам'ять якої увічнюється, за винятком російської мови.

4.4. Текст на пам'ятних знаках, меморіальних та інформаційних дошках повинен містити стислу характеристику події, якій присвячений знак, вказувати на зв'язок події з даною адресою, де встановлений пам'ятний знак, меморіальна або інформаційна дошка, та на дати, які визначають період, протягом якого видатна особа або подія були пов'язані з цією адресою. У тексті обов'язково вказується прізвище, ім'я, та по батькові видатної особи, на честь якої встановлюється пам'ятний знак, меморіальна або інформаційна дошка.

4.5. Текст інформаційної дошки, що встановлюється на пам'ятках архітектури, історії або культури повинен містити:

- вид та категорію об'єкта культурної спадщини;
- повне найменування об'єкта культурної спадщини в суворій відповідності з його написанням у Державному реєстрі нерухомих пам'яток України;
- відомості про час виникнення або дату створення об'єкта культурної спадщини та (або) дату історичної події, пов'язаної з пам'яткою.

4.6. Розмір меморіальних та інформаційних таблиць визначається обсягом інформації, що на них розміщується, наявністю портретного зображення, декоративних елементів і повинен бути сумірний будівлі або споруді, на якій встановлюється, але не більше 50x100 см.

4.7. Не допускається встановлення меморіальних та інформаційних таблиць на фасадах ветхих або аварійних будівель.

4.8. У випадку втрати історичної будівлі або повної втрати будинком автентичності допускається встановлення меморіальної або інформаційної таблиці особі, яка мешкала в історичній будівлі або історичній події, на новому або реконструйованому будинку.

4.9. Ескізний проект пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок повинен відображати місце встановлення, розміри, матеріал, шрифт, деталі зображення. Проектне рішення має відповідати архітектурним вимогам місцевості чи будівлі, де вони встановлюються, передбачати виготовлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок з довготривалих матеріалів – мармуру, граніту, металу та відповідати художньому рівню.

4.10. Створення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок ведеться на основі договорів, укладених між замовником (ініціатором) і виконавцем (підрядником). Замовник визначає форму проектування пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок (конкурс, індивідуальне замовлення), виконавців (підрядників) щодо виконання в матеріалі (натурі) та встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок.

Розділ V. Порядок обліку пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок і відповідальність за їх стан та збереження

5.1. Всі пам'ятні знаки, меморіальні та інформаційні дошки, встановлені на території Дрогобицької міської територіальної громади, в тому числі – встановлені на внутрішніх територіях підприємств, установ і організацій, підлягають обов'язковому обліку та передачі на баланс власнику

будівлі/території, на якій встановлюється пам'ятний знак, меморіальна або інформаційна дошка.

5.2. Облік та інвентаризацію пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок здійснює Дрогобицька міська рада. Облікова інформація має містити:

- копію розпорядчого документу про встановлення пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки;
- копію затвердженого тексту напису;
- фото пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки;
- відомості про автора, розміри та матеріал пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки;
- охоронний договір та акт технічного стану;
- відомості про балансоутримувача пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки.

До основної інформації може бути додано додаткову інформацію (матеріали розгляду на засіданні Комісії ради тощо).

5.3. У разі, коли у встановленого пам'ятного знаку, меморіальної чи інформаційної дошки відсутній балансоутримувач, Комісія ініціює питання щодо прийняття їх до комунальної власності Дрогобицької міської територіальної громади та визначення балансоутримувача.

5.4. Контроль за збереженням, технічним санітарним та естетичним станом пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок покладається на їх балансоутримувачів.

5.5. Реставрація або відновлення пам'ятних знаків, меморіальних дощок здійснюється балансоутримувачем за погодженням з Дрогобицькою міською радою

5.6. Пам'ятні знаки і меморіальні дошки можуть бути визначені пам'ятками монументального мистецтва (якщо мають високу художню цінність) у порядку, визначеному чинним законодавством України.

5.7. Балансоутримувач зобов'язаний утримувати в належному стані прилеглу територію, не допускати розміщення малих архітектурних форм або рекламних елементів, які перешкоджатимуть огляду пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки.

VI. Порядок демонтажу пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок

6.1. Демонтаж пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок відбувається:

- у разі потребі виконання ремонтних та реставраційних робіт будівлі, споруди, на яких розташовані меморіальні та інформаційні дошки, на період проведення вказаних робіт;
- при відсутності правовстановлюючих документів на встановлення пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки;
- на виконання вимог Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки».

6.2. При необхідності проведення демонтажу для ремонтно-реставраційних робіт балансоутримувач звертається до Дрогобицької міської ради з листом-зобов'язанням, в якому прописується причина демонтажу, зазначаються

відповідальні виконавці, строки та місце зберігання пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на період проведення робіт.

6.3. Про демонтаж пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки складається акт, який підписують відповідальна сторона з проведення робіт (юридична або фізична особа), уповноважені представники Дрогобицької міської ради

6.4. Демонтаж меморіальних, інформаційних дощок та пам'ятних знаків встановлених як самовільно, так і на законних підставах, здійснюється відповідно до рішення Дрогобицької міської ради.

6.6. При знесенні будинку, на якому встановлена меморіальна або інформаційна дошка, остання передається на зберігання до комунального закладу культури, або, при узгодженні із забудовником, може бути встановлена на фасаді новобудови, яку зведено на місці знесеного будинку. В окремих випадках, за рішенням Комісії, забудовника зобов'язують встановити на зведеній будівлі нову меморіальну або інформаційну дошку, виготовлену відповідно до вимог даного Положення.

6.7. Демонтаж або перенесення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок з метою розміщення інформаційно-рекламних об'єктів, не допускається.

6.8. У разі самовільного демонтажу пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок, які стоять на обліку, виконавчий комітет Дрогобицької міської ради в особі Дрогобицької міської ради готує звернення до правоохоронних органів для вжиття відповідних заходів.

VII. Порядок вирішення спорів

7.1. Спори і розбіжності, які можуть виникнути при виконанні вимог даного Положення, вирішуються шляхом переговорів або згідно з чинним законодавством.

VIII. Прикінцеві положення

8.1. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться рішенням Дрогобицької міської ради.

Міський голова

Тарас КУЧМА